

CHARLOTTE VANDEN EYNDE MAAKT NIEUWE CHOREOGRAFIE 'SHAPELESS'

‘Ik heb de stilte moeten forceren’

‘Ik was vroeger zo verlegen dat ze me bij Parts bijna van school hadden gestuurd.’ © Jimmy Kets

De choreografe Charlotte Vanden Eynde heeft nog nooit zoveel gedanst als in haar nieuwe voorstelling ‘Shapeless’. ‘Schoonheid ligt in imperfectie, in vormeloosheid. Omdat daar de ontroering begint.’

VAN ONZE REDACTRICE
SARAH VANKERSCHAEVER
BRUSSEL | Heb je als choreografe een aantal voorstellingen gemaakt, dan gaan er onvermijdelijk woorden aan je kleven. Een opsomming van adjectieven, netjes aan elkaar geplakt tot een rode draad in een oeuvre. Want hoe heerlijk eenvoudig is het om ie-

mands bewegingstaal in weinig zweterige volzinnen te kunnen doorgeven. Voor de jonge choreografe Charlotte Vanden Eynde zijn die woorden onder meer ‘poëtisch’, ‘verstild’ en ‘imperfect’. Ze heeft ermee leren leven, zoals ze dat ook met zichzelf heeft gedaan. Haar dans zit haar immers op de huid.

‘Ik heb vaak gezegd dat ik in mijn werk op zoek ga naar de “authenticiteit van de mens”. Daarmee bedoel ik dat je als choreograaf, als danser, als kunstenaar moet toelaten dat je emoties doorschemeren in wat je doet. Je hoeft je niet mooier of perfecter te tonen dan je bent. Want schoonheid ligt voor mij in de imperfectie. Omdat daar de ontroering begint.’

Je hebt nooit onder stoelen of banken gestoken dat je technisch gezien niet de sterkste dansers bent. Zie je die imperfectie dan als een voordeel?

‘Het heeft me in zekere zin wel geholpen. Ik heb een technische opleiding gehad aan de dansschool in Lier en aan Parts, dus ik ken het klappen van de zweep wel. Maar omdat ik technisch gezien niet zo “stabiel” ben, kun je me niet in eender welke dansvoorstelling inzetten.’

‘Als choreografe moest ik dus een dansaal binnen mijn grenzen zoeken. Niet eenvoudig, want doorheen een dansopleiding krijg je zoveel referenties naar de dansgeschiedenis, en je ziet ook een pak voorstellingen van anderen, dat je het gevoel hebt dat alles al eens is gedaan. Vind dan maar eens je eigen taal in dat moeras.’

Maakte je opleiding je onzeker?

‘Ja en neen. Enerzijds word je bedolven onder informatie en technieken. Na een tijd vergeet je zelfs waarom je nu ook al weer wilde dansen. Want de vrijheid waarmee ik op feestjes bewoog, kon ik niet verbinden met wat ik op het podium deed. Terwijl dat toch net de essentie is: voelen dat je graag danst. Die wetenschap maakte me onzeker. Anderzijds was ik als meisje erg verlegen. Extreem zelfs, waarbij ik situaties en conversaties zoveel mogelijk vermeid. Door steeds meer te anticiperen op mijn verlegenheid kwam ik op de duur in een isolement terecht.’

‘Ik heb twee dochters en geloof me, het is niet fijn als de mensen je voor hun oudere zus aanzien’

‘Mijn opleidingen in Lier en aan Parts zag ik als een propere lei: niemand wist daar dat ik verlegen was. Maar dat hadden ze natuurlijk snel door: ik ging steeds op de achterste rij staan en liet me zelden horen in groepsdiscussies. Leerkrachten klaagden dat ze me niet kenden en me dus niet konden inschatten. Ze hadden me bijna van school gestuurd. (lacht) Toen heb ik de moed bij elkaar geraapt en mijn eerste solo *Benenbreken* gemaakt. Dat is mijn start geweest. Je zou dus kunnen zeggen dat mijn opleiding me gedwongen heeft om de onzekerheid te laten varen.’

Beschouw je verlegenheid als een zwakte?

‘Neen. Een verlegen persoon staat op een zeer gevoelsmatige manier tussen de mensen, en met een heel groot bewustzijn van wat er tussen mensen heen en weer gaat aan signalen en reacties. Wie verlegen is, is vooral een observator. Daar kun je ook je voordeel uithalen.’

‘Dat neemt niet weg dat het frustrerend is als je iets te zeggen hebt en het niet durft of kunt. Ik denk vandaag trouwens dat het de verlegenheid is die me ertoe bracht om te dansen. Ik kon iets van mezelf tonen zonder te moeten praten. De veiligheid van een podium: mensen die komen om naar je te luiste-

ren en dat normaal vinden.’

Op het podium blijf je iets meisjesachtigs hebben, ook al ben je ondertussen meer dan tien jaar bezig. Stoort dat jou?

‘Het stoort me als men er te veel aandacht aan schenkt. Vooral als het van mensen komt die me niet kennen en me daardoor verkeerd inschatten. Ik heb ondertussen twee dochters en geloof me, het is niet fijn als ze je voor de oudere zus aanzien. Men linkt mijn werk ook te vaak aan dat “meisje-zijn”, terwijl het voor mij helemaal geen issue meer is. Een voorstelling wordt dan plots “onschuldig”. Ik zeg niet dat het geen deel uitmaakt van wie ik ben en wat ik maak, maar het is slechts een kant van mij.’

Vind je het vervelend om over dans te praten?

‘(lacht) Ja. Behalve met journalisten of met collega-choreografen praat je daar weinig over. Ik denk dat het een soort beschermingsmechanisme is: het is allemaal zo moeilijk uit te leggen en je wilt niet op onbegrip stuiten. Maar wat moet je in godsnaam antwoorden als men je vraagt: “En waar zijt je mee bezig?” Plots moet je vijftien jaar van je leven in een paar zinnen uitleggen. Ik zeg dan meestal: kom eens af.’

Had je na ‘Beginnings/Endings’ in 2004 het gevoel dat je op onbegrip stuitte?

‘Ik heb altijd gezegd dat ik me in mijn voorstellingen wilde openstellen, dat ik mezelf daarin wilde leggen en dat het publiek dat mocht zien. Dat er geen respons kwam, voelde in zekere zin als een kaakslag, als een afwijzing. Dan pas voel je dat niets gratis is. Je bent daar ook niet op voorbereid... Daarna heb ik vier jaar geen voorstelling meer gemaakt. Ik wist niet meer waarom ik precies eigen werk wilde maken. Die pauze had een eindpunt kunnen zijn, maar uiteindelijk werd het een nieuw blad.’

Bouw je nu een buffer in?

‘Neen. De voorstellingen die ik maak, blijven heel persoonlijk. Het blijft een risico, maar ik denk dat ik de mep de volgende keer beter zal kunnen opvangen.’

Welke vrouw zien we in ‘Shapeless’?

‘Een vrouw die danst (lacht). Ik heb nog nooit zoveel gedanst als in deze voorstelling. Ik kom op en begin te bewegen. De titel, “vormeloos”, verradt meer abstractie: er komt meer improvisatie in, meer dynamiek en ik ga verder door op de imperfectie van het lichaam. Er zit ook veel muziek in, wat voor mij nieuw en fris is. Ik heb mezelf bijna moeten forceren om er stilte in te krijgen. Je kunt niet eeuwig in hetzelfde badje blijven zwemmen, anders wordt het water troebel.’

‘Shapeless’, 18 > 21/5 op het Kunstenfestival, Brussel. Daarna op tournee.